

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Millaisia muutoksia EU:n uusi luomuasetus tuo luomukotieläintuotantoon?

Merja Manninen

4.11.2020

Luonnonmukainen tuotanto

Luonnonmukainen eläintuotanto 2019; 1036 toimijaa

Eläin	Tiloja	Eläimiä	Eläimiä/tila
Lypsylehmä	150 (14 %)	9 876	66
Emolehmä	608 (59 %)	22 850	38
Uuhi	184 (18 %)	26 004	141
Kuttu	8	3 061	383
Lihasika	15	4 449	297
Emakko	11	669	61
Muniva kana	53	311 550	5878
Broileri	3	23 274	7758
Kalkkuna	.	.	.
Mehiläinen	63	5 483	87

Emolehmä- ja lammastilat 76 %

<https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/luomutilat/tilastot/luomu-2020-08-18-ennakko.pdf>

**KAIKKI PÄIVÄMÄÄRÄT TÄSSÄ ESITYKSESSÄ;
- EI OLE HUOMIOITU ASETUKSEN SOVELTAMISEN
TODENNÄKÖISTÄ LYKKÄÄMISTÄ**

Sovellettavat säädökset 31.12.2020 asti

1. **Neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007** luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta
2. **Komission asetus (EY) N:o 889/2008** luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja valvonnan osalta
3. **Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta 294/2015**
4. **Maa- ja metsätalousministeriön asetus luonnonmukaisesta tuotannosta 454/2015**

Sovellettavat säädökset tuotantoehtojen osalta 1.1.2021 lähtien

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2020/427, annettu 13 päivänä tammikuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 liitteen II muuttamisesta luonnonmukaisten tuotteiden tiettyjen yksityiskohtaisten tuotantosääntöjen osalta

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2020/464, annettu 26 päivänä maaliskuuta 2020, tietyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 soveltamissäännöistä siirtymäkausiin takautuvaan hyväksymiseen tarvittavien asiakirjojen, luonnonmukaisten tuotteiden tuotannon ja jäsenvaltioiden toimittamien tietojen osalta

Mitä muutoksia uusi luomuasetus tuo kotieläinsektorille?

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 soveltaminen alkaa 1.1.2021. Muutoksia mm.:

- **Kaikkien tavanomaisten jalostuseläinten hankinta tulee luvanvaraiseksi**, ml. siitossonnit. Luvan myöntää XXX. Ennen luvan hakemista toimijan tulee selvittää luomueläinten saatavuus luomueläinrekisteristä.
- Uusi asetus korostaa alkuperäisrotujen merkitystä luomutuotannossa. **Alkuperäisrotuisten tavanomaisten eläinten hankinta ei edellytä lupaa** ja ne voivat olla poikineita (Isk, Lsk, Psk, suomenlammas, kainuunharmaa, ahvenanmaan lammas, suomenvuohi, suomenhevonen).
- Käyttöön otetaan Ruokaviraston ylläpitämä **luomueläinrekisteri**, jonne toimija voi (halutessaan ja veloitusetta) ilmoittaa myytävänä olevia luomueläimiä. Rekisteriin ilmoitettavat tiedot on kuvattu 2020/464 Liite III. Lisätään muutamia muita tietoja, joita tarvitaan riittävän informaation saamiseksi ostajalle.

- Poikkeus nautojen loppulihotukseen sisällä laidunkauden aikana poistuu. (nyt: KA 889/2008 46 artikla)
- Siirtymävaiheen kesto voidaan lyhentää yhteen vuoteen sellaisten laidunten ja ulkojaloittelalueiden kohdalla, joilla laidunnetaan muita lajeja kuin kasvinsyöjiä. Ei ole enää lyhennystä puoleen vuoteen.
- Lääkkeiden varoaika on kaksinkertainen ja aina vähintään 48 tuntia. (Mutta keskustelu asiasta jatkuu. Asetustekstiä ei muuteta.)

- Rehuannos voi sisältää keskimäärin enintään **25 %** SV2-rehua (31.12.2020 asti 30 %). Muilta osin käyttöehdot ennallaan.
- Sika- ja siipikarjatiloiilla rehuomavaraisuuden tulee olla vähintään **30 %** (31.12.2020 asti 20 %).
- Nauta-, lammas-, vuohi- ja hevoseläimet: vähintään 60 prosenttia rehusta on tuotettava itse tilalla tai, jos tämä ei ole toteutettavissa tai tällaista rehua ei ole saatavilla, tuotettava yhteistyössä muiden, samalta alueelta peräisin olevaa rehua ja rehuaineita käyttävien luonnonmukaisten tai siirtymävaiheessa olevien tuotantoyksiköiden ja rehualan toimijoiden kanssa. Tämä prosenttiosuus nousee **70 prosenttiin 1.1.2023**.

- Tavanomaista valkuaisrehua on mahdollista käyttää 31.12.2025 asti, kun **toimivaltainen viranomainen vahvistaa**, että luonnonmukaisesti tuotetta valkuaisrehua ei ole saatavilla. Käyttö rajoittuu **alle 35 kiloisten porsaiden ja nuoren siipikarjan** ruokintaan.
 - Linjaus: Nuori siipikarja

- Toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa luvan pitää **nautakarjaa kytkettynä** tiloilla, joilla **eläinlukumäärä on enintään 50** (lukuun ottamatta nuoria eläimiä), jos karjaa ei ole mahdollista pitää sen käyttäytymistarpeiden kannalta sopivissa ryhmissä edellyttäen, että se **pääsee laitumelle laidunkaudella ja sillä on vähintään kahdesti viikossa pääsy ulkojaloittelualueille, jos laiduntaminen ei ole mahdollista.**
 - Linjaus: nuori eläin
 - Linjaus: nautakarja
 - (Lokakuu 2020: 18 toimijaa, joilla poikkeuslupa pitää eläimiä kytkettynä)

- Mehiläiset: pölytyspalvelu poistunee.
- Mehiläistarhojen uudistamista varten luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön voidaan liittää vuosittain **20 prosenttia** sellaisia kuningattaria ja mehiläisparvia, jotka eivät ole luonnonmukaisesti kasvatettuja.
- Uusia eläinlajeja: kanit ja hirvieläimet. Toistaiseksi näille ei tehdä tuotantoehtoja.

Siipikarja

[Tämä kuva](#), tekijä Tuntematon tekijä, käyttöoikeus: [CC BY-NC](#)

4.11.2020

- Lupa hankkia tavanomaisia, enintään 18 viikon ikäisiä munantuotantoon tarkoitettuja kananuorikoita luomutuotantoon päättyy 31.12.2020. (koska uusi asetus sisältää nuorikkokasvatussäännöt)
- Poikkeuslupa hankkia alle kolmen päivän ikäisiä tavanomaisia untuvikkoja jatkuu (2018/848, 1.3.4.3).

2018/848, 1.3.4.3

Poiketen siitä, mitä 1.3.1 kohdassa säädetään, kun parvi muodostetaan ensimmäistä kertaa, sitä uudistetaan tai se perustetaan uudelleen, ja kun viljelijän laadullisia ja määrällisiä tarpeita ei saada täytettyä, **toimivaltainen viranomainen voi päättää, että luonnonmukaiseen siipikarjantuotantoyksikköön voidaan tuoda muulla tavalla kuin luonnonmukaisesti kasvatettua siipikarjaa edellyttäen, että munantuotantoon tarkoitetut kananuorikot ja lihantuotantoon tarkoitettu siipikarja ovat alle kolmen vuorokauden ikäisiä.** Niistä peräisin olevia tuotteita voidaan pitää luonnonmukaisina 1.2 kohdassa tarkoitetun siirtymävaiheen jälkeen.

(munantuotantoon käytettävä siipikarja 6 viikkoa)

2018/848, Terveysthuolto

1.5.1.1 Tautien ennaltaehkäisy perustana ovat **rotujen ja kantojen** valinta, kotieläinten **hoitokäytännöt, laadukas rehu, eläinten liikunta, asianmukainen eläintiheys sekä riittävät ja asianmukaiset eläinsuojat**, jotka pidetään hygieenisinä.

1.5.2.5 Eläimelle normaaleissa käyttöolosuhteissa kemiallisesti syntetisoidun allopaattisen eläinlääkkeen, myös antibiootin, avulla suoritettua viimeisen hoitokerran jälkeen noudatettava varoaika, ennen kuin kyseisestä eläimestä voidaan valmistaa luonnonmukaisesti tuotettuja elintarvikkeita, on **kaksinkertainen direktiivin 2001/82/EY 11 artiklassa tarkoitettuun varoikaan nähden ja vähintään 48 tuntia**.

2018/848, Ulkoilu

1.7.3 Kotieläimillä on oltava aina sääolosuhteiden ja vuodenaikojen ja maanpinnan tilan salliessa jatkuva pääsy ulkojaloittelualueelle, mieluiten laitumelle, paitsi jos unionin lainsäädännön perusteella määrätään ihmisten ja eläinten terveyden suojeluun liittyviä rajoituksia ja velvoitteita.

1.9.4.4

d) siipikarjan on päästävä ulkojaloittelualueelle vähintään yhden kolmasosan ajan elinajastaan. **Munijakanojen ja lihasiipikarjan on kuitenkin päästävä ulkojaloittelualueelle vähintään yhden kolmasosan ajan elinajastaan**, paitsi jos unionin lainsäädännön perustella on määrätty väliaikaisia rajoituksia;

e) niillä on oltava **päiväsaikaan jatkuva pääsy ulkojaloittelualueelle niin nuorena kuin käytännössä on mahdollista ja aina fysiologisten ja fyysisten olosuhteiden sen salliessa**, paitsi jos unionin lainsäädännön perusteella on määrätty väliaikaisia rajoituksia;

f) poiketen siitä, mitä **1.6.5*** kohdassa säädetään, kun siitoslintujen ja alle 18 viikon ikäisten kananuorikoiden tapauksessa **1.7.3** kohdan edellytykset, jotka koskevat unionin lainsäädännön perusteella määrättyjä ihmisten ja eläinten terveyden suojeluun liittyviä rajoituksia ja velvoitteita, täytyessään estävät siitoslintujen ja alle 18 viikon ikäisten kananuorikoiden pääsyn ulkojaloittelualueille, **katoksia pidetään ulkojaloittelualueina, jolloin ne on varustettava ristikolla, joka pitää muut linnut ulkopuolella**;

*1.6.5 Ulkojaloittelualueet voivat olla osittain katettuja. Katoksia ei pidetä ulkojaloittelualueina.

2018/848, 1.9.4.2 Ruokinta

Ruokintaan sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) vähintään **30 prosenttia rehusta on tuotettava itse tilalla** tai, jos tämä ei ole toteutettavissa tai tällaista rehua ei ole saatavilla, tuotettava yhteistyössä muiden, samalta alueelta peräisin olevaa rehua ja rehuaineita käyttävien luonnonmukaisten tai siirtymävaiheessa olevien tuotantoyksiköiden ja rehualan toimijoiden kanssa.

b) päivittäisiin rehuannoksiin on lisättävä karkearehua **tuore-, kuiva- tai säilörehuna**;

c) jos yksinomaan **luonnonmukaisesta tuotannosta peräisin olevan valkuaisrehun** saanti siipikarjalajeille osoittautuu viljelijälle mahdottomaksi ja toimivaltainen viranomainen vahvistaa, että luonnonmukaista valkuaisrehua ei ole riittävästi saatavilla, **muuta kuin luonnonmukaista valkuaisrehua on sallittua käyttää 31 päivään joulukuuta 2025** edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

i) rehua **ei ole saatavilla luonnonmukaisena**;

ii) se on tuotettu tai **valmistettu ilman kemiallisia liuottimia**;

iii) sen **käyttö rajoitetaan nuoreen siipikarjan** ruokkimiseen tietyillä valkuaisyhdisteillä; ja

iv) sallittu enimmäisosuus 12 kuukauden jaksossa on kyseisillä eläimillä **enintään viisi prosenttia**. Maatalousperäisen rehun kuiva-aineen prosenttiosuus on laskettava.

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS 2020/464, 13 artikla

Määritelmät

Tätä jaksoa sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) '*lihasiipikarjalla*' lihantuotantoon tarkoitettua siipikarjaa;
- b) '*parvella*' sellaisten lintujen ryhmää, jotka pidetään yhdessä jossakin siipikarjarakennuksen osastossa niin, että ne eivät pääse tekemisiin muiden siipikarjalajien kanssa, ja joilla on omat sisä- ja ulkotilat;
- c) '*munintarotuisella kukkopoijalla*' munijakanalinjoiden urospuolista lihantuotantoon tarkoitettua kananpoikaa;
- d) '*syöttökanalla*' lihantuotantoon tarkoitettua Gallus gallus -lajin naarasta, joka teurastetaan aikaisintaan 120 päivän ikäisenä.

Siipikarjarakennusten ominaisuudet ja tekniset vaatimukset, 15 artikla

1. Siipikarjarakennukset on rakennettava siten, että kaikki **linnut pääsevät helposti ulkojaloittelualueelle**; mm. kulkuluukut.
2. Siipikarjarakennuksiin, joissa on **katoksia**; mm. kulkuluukut.
3. Jos siipikarjarakennukset on jaettu erillisiin osastoihin, jotta niissä voidaan pitää useita parvia; mm. **parvikoot ja väliseinät**.
4. Siipikarjarakennuksissa voidaan käyttää monikerrosjärjestelmiä; mm. **kerrosten enimmäismäärä**.
5. Siipikarjarakennukset on varustettava **orsilla tai korotetuilla istumatasoilla** tai molemmilla.
6. Siipikarjalle voidaan käyttää siirrettäviä siipikarjarakennuksia

Kasvustopeitteisyysvaatimukset ja ulkojaloittelualueiden ominaisuudet, 16 artikla

1. Siipikarjan ulkojaloittelualueiden on oltava sellaisia, että **linnut menevät niille mielellään**, ja kaikilla linnuilla on oltava pääsy niille.
2. Jos siipikarjarakennukset on jaettu erillisiin osastoihin, jotta niissä voidaan pitää useita parvia, **kutakin osastoa vastaavat ulkojaloittelualueet on erotettava toisistaan** sen varmistamiseksi, että kosketus muihin parviin on rajoitettu ja että eri parvista peräisin olevat linnut eivät pääse toistensa kanssa tekemisiin.
3. Siipikarjan ulkojaloittelualueiden on oltava **pääosin monien eri kasvien muodostaman kasvuston peitossa**.

4. Ulkojaloittelualueilla on oltava linnuille riittävä määrä koko alueelle jakautuvia **suojaavia tiloja tai suojaia tai pensaita tai puita**, jotta varmistetaan, että linnut viihtyvät koko ulkojaloittelualueella yhtäläisesti.
5. Ulkojaloittelualueiden **kasvillisuutta on hoidettava** säännöllisesti ravinteiden liikasaannin mahdollisuuden vähentämiseksi.
6. **Ulkojaloittelualue saa ulottua enintään 150 metrin päähän siipikarjarakennuksen lähimmästä sisääntulo-/ ulosmenoluukusta.** Ulkojaloittelualue voidaan kuitenkin ulottaa **enintään 350 metriin** rakennuksen lähimmästä luukusta, **jos ulkojaloittelualueella on huonon sään ja saalistajien varalta riittävästi suojaia, jotka on sijoitettu koko alueelle tasaisesti siten, että hehtaaria kohden on vähintään neljä suojaa.** Hanhien tapauksessa ulkojaloittelualueella on oltava ruohoa lintujen syötäväksi.

Siipikarjarakennus

2018/848;

69) 'siipikarjarakennuksella' siipikarjaparvien pitämiseen tarkoitettua kiinteää tai siirrettävää rakennusta, johon kuuluvat kaikki katoihin katetut alueet, myös katos; rakennus voi olla jaettu erillisiin osastoihin, joissa kussakin pidetään yhtä parvea;

Siirtymäsäännökset, 26 artikla

1.**sikaeläimiä** tiloissa, jotka on rakennettu, kunnostettu tai otettu käyttöön ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää asetusten (EY) N:o 834/2007 ja (EY) N:o 889/2008 mukaisesti ja joiden osalta on tarpeen **uudistaa perusteellisesti ulkoisia tiloja**, jotta voidaan täyttää vaatimus, jonka mukaan **vähintään puolet ulkotilojen pinta-alasta on oltava rakenteeltaan kiinteää**, kuten tämän asetuksen 11 artiklassa säädetään, on oltava mainitun artiklan mukaisia viimeistään **1 päivänä tammikuuta 2029**.
2.**siipikarjarakennuksia**, jotka on rakennettu, kunnostettu tai otettu käyttöön ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää15 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetty **sisärakennuksen ja katoksen välisten luukkujen yhteenlaskettua leveyttä koskeva vaatimus**, on oltava mainitun kohdan mukaisia viimeistään **1 päivänä tammikuuta 2024**.
3.siipikarjarakennuksia, joissa on **rakennuksen ulkopuolinen osa** ja jotka on rakennettu, kunnostettu tai otettu käyttöön ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivääjoiden osalta on tarpeen alentaa tuntuvasti sisätilojen eläintiheyttä tai uudistaa rakennuksia, jotta voidaan täyttää tämän asetuksen liitteessä I olevassa IV osassa säädetty eläintiheyden ja sisätilojen vähimmäispinta-alan laskentaa koskevat vaatimukset, kun samalla noudatetaan 15 artiklan 2 kohdan c alakohtaa, on oltava mainittujen säännösten mukaisia viimeistään **1 päivänä tammikuuta 2024**.
4.siipikarjarakennuksia, jotka on rakennettu, kunnostettu tai otettu käyttöön ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivääjoiden osalta on tarpeen uudistaa eläinten pitopaikkoja tai korvata laitteita, jotta voidaan täyttää 15 artiklan 3 kohdan c alakohdassa säädetty **kiinteitä väliseiniä koskevat vaatimukset** tai tämän asetuksen 15 artiklan 5 kohdassa säädetty **orsia tai korotettuja istumatasoja koskeva vaatimus**, on oltava mainittujen säännösten mukaisia viimeistään **1 päivänä tammikuuta 2024**.

5.**monikerroksisia siipikarjarakennuksia**, jotka on rakennettu, kunnostettu tai otettu käyttöön ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivääkunnostaa perusteellisesti eläinten pitopaikkoja tai korvata varusteita, jotta voidaan täyttää tämän asetuksen 15 artiklan 4 kohdan b ja c alakohdassa säädetyt **kerrosten enimmäismäärää ja lannanpoistojärjestelmää** koskevat vaatimukset, on oltava mainittujen säännösten mukaisia **viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2029**.

6.siipikarjarakennuksia, joiden **ulkojaloitteluala ulottuu yli 150 metrin päähän** siipikarjarakennuksen lähimmästä sisääntulo-/ulosmenoluukusta ja jotka on kunnostettu tai otettu käyttöön ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäiväämukauttaa perusteellisesti tilojen rakennetta tai hankkia uutta maata, jotta voidaan täyttää tämän asetuksen 16 artiklan 6 kohdassa säädetty suurinta sädettä koskeva vaatimus, on oltava mainitun säännöksen mukaisia viimeistään **1 päivänä tammikuuta 2029**.

7.tuottavat **kananuorikoita siipikarjatiloiissa**, jotka on rakennettu, kunnostettu tai otettu käyttöön ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää asetusten (EY) N:o 834/2007 ja (EY) N:o 889/2008 mukaisesti ja joiden osalta on tarpeen tehdä tuntuvia mukautuksia siipikarjarakennusten rakenteeseen tai hankkia lisää maata tämän asetuksen liitteessä I olevan IV osan 2 jakson sääntöjen noudattamiseksi, on noudatettava tämän asetuksen liitteessä I olevan IV osan 2 jaksossa **kananuorikoiden ja munintarotuisten kukkopoikien osalta säädetyjä eläintiheyttä ja sisä- ja ulkotilojen vähimmäispinta-alaa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2029**.

- Valvontaan mahdollisesti muutoksia (mm. vähäriskisten toimijoiden valvonta).
- Luomusuunnitelman, ml. eläintenhoitosuunnitelma, merkitys kasvaa ja korostuu, mm. jäljitettävyyys ja varastokirjanpito.
- Asiakirjaselvitys -> sertifikaatti, muutoksia sisältöön.
- Tavoitteena yhtenäinen seuraamusluettelo.
- Yksityiskohtia täsmennetään: mm. luvat, hätätilanteet.
- Muut tuotteet: mm. mehiläisvaha, karstaamaton ja kampaamaton villa, raakavuodat ja käsittelemättömät nahat.
- Pohjoismainen keskustelu tietyistä yksityiskohdista käynnissä.
- Kansallinen lainsäädäntö täsmentää tiettyjä yksityiskohtia.

Miten toteutuisivat paremmin mm.:

- **Laidunnuksen/ulkoilun merkitys** luomutuotannon imagolle on tärkeä.
 - Laidunkauden kesto eri puolella Suomea
 - Luomueläin laiduntaa
 - Laitumen merkitys, määritelmä
 - Valvottavuus
- **Management** eri tilanteissa ja sen parantaminen (jotta laidunnus ja ulkoilu toteutuvat lainsäädännön edellyttämällä tavalla).
 - Esim. kevätpoikiva – syyspoikiva – ympäri vuoden poikiva emokarja
- **Valvonnan yhtenäisyys** – valvonnan työkalut – toimijoiden tasapuolinen kohtelu.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kiitos!